

PROJEKT EDUKACJI REGIONALNEJ DLA KLASI – VI

„*BRODY - TU MIESZKAM, TU ŻYJĘ*” ZREALIZOWANY W SZKOLE PODSTAWOWEJ W BRODACH

Wstęp

Edukacja regionalna jest powiązana z całym procesem dydaktycznym i wychowawczym. Na I etapie kształcenia można kształtować postawę młodego człowieka, zaczynając od poznawania tego, co mu najbliższe: miejscowość, w której mieszka, legend związanych z najbliższą okolicą, by dojść do pojęć takich jak: ojczyzna, patriotyzm, wolność. Nauczyciel może wzbudzić zainteresowanie historią i kulturą ojczystą, bazując na przeżyciach, emocjach i wyobraźni dziecka tak, by wpajać mu uczucia poszanowania dla tradycji narodowych, dumy z tego, co dokonały poprzednie pokolenia. Młodzi ludzie powinni znać swoją przeszłość i wiedzieć, że na dorobek kulturalny, cywilizacyjny i gospodarczy narodu składa się praca pokoleń minionych, teraźniejszych i przyszłych.

Nadrzędnym zadaniem w realizacji problematyki regionalnej w pierwszym etapie kształcenia jest wykształcenie poczucia więzi z otoczeniem, świadomości własnych „korzeni” oraz odnajdowanie źródeł wartości w dziedzictwie kulturowym „małej ojczyzny”.

Edukacja regionalna w naturalny sposób kształci i ugruntowuje wartości etyczne, humanistyczne i patriotyczne, a problematyka dotycząca miejsca zamieszkania, najbliższej okolicy sprzyja osiągnięciu celów dydaktycznych i wychowawczych.

I. Założenia programowe

Niniejszy program został opracowany w oparciu o podstawę programową kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych.

Do zagadnień i tematyki zajęć dostosowano szereg zadań edukacyjnych, które można modyfikować wg potrzeb. Przeznaczony jest on do realizacji na I i II etapie kształcenia i zakłada współpracę nauczycieli różnych przedmiotów, z naciskiem na edukację z języka polskiego, historii i przyrody.

II. Cel ogólny:

- Wytworzenie i umacnianie więzi emocjonalnej ze swoją „małą ojczyzną”

III. Cele szczegółowe:

- Poznanie najbliższego środowiska
- Dostrzeganie i docenienie walorów przyrodniczych, historycznych i turystycznych „małej ojczyzny”
- Poczucie związku ze środowiskiem lokalnym i regionem
- Zainteresowanie historią i kulturą własnego środowiska i regionu
- Pogłębianie postaw patriotycznych

- Budzenie szacunku w stosunku do symboli narodowych, regionalnych i lokalnych oraz miejsc pamięci narodowej
- Wdrażanie uczniów do kreatywności w poszukiwaniach i prezentacji materiału końcowego

IV. Formy i metody pracy:

- Wycieczki piesze i rowerowe
- Wywiady i spotkania z mieszkańcami naszej miejscowości
- Wywiad z człowiekiem promującym nasz region
- Działalność plastyczna
- Sesje fotograficzne
- Wystawy, gazetki ścienne
- Konkurs wiedzy o naszej okolicy
- Album pt. „Brody dawniej i dziś”
- Praca z tekstem / inne źródła informacji/

V. Przewidywane osiągnięcia:

Uczeń potrafi:

- Wskazać miejsca pamięci narodowej,
- Wymienić obiekty zabytkowe
- Wymienić i wskazać pomniki przyrody
- Ocenić walory przyrodnicze i turystyczne okolicy
- Opowiedzieć legendy związane z najbliższą okolicą
- Określić i wskazać na mapie położenie regionu i naszej miejscowości
- Wskazać i omówić miejsca użyteczności publicznej w swojej miejscowości
- Wymienić współcześnie żyjące postacie, rozstrawiające nasz region lub działające na rzecz jego rozwoju
- Zaplanować trasę wycieczki
- Wyszukiwać pozapodręcznikowe źródła wiedzy o regionie oraz przygotować na ich podstawie informacje na określony temat
- Przeprowadzić selekcję zebranych materiałów

VI. Procedury osiągnięcia celów:

- Wycieczki do rezerwatów przyrody, miejsc pamięci narodowej, do kościoła i na cmentarz parafialny
- Wywiady z mieszkańcami naszej miejscowości
- Wykonanie gazetek ściennych
- Wykonanie symboli naszej „małej ojczyzny”
- Sporządzenie mini przewodnika po naszej okolicy
- Sporządzenie mini słowników
- Przeglądanie prasy lokalnej
- Wykonanie albumu pt. „Brody dawniej i dziś”
- Udział w konkursie podsumowującym osiągnięcia poszczególnych grup

VII. Treści programowe:

Nauczanie zintegrowane

Zagadnienia	Klasa	Tematyka zajęć	Sposób realizacji
Historia mojej miejscowości	I	Legendy o naszej miejscowości	- słuchanie legend o naszej miejscowości, - historia obrazkowa,
	II	Najstarsi mieszkańcy i najczęściej spotykane nazwiska	- wykonanie plakatu, ew. kartogramu,
	III	Brody dziś	- obserwacje bezpośrednie – spacer, - obraz życia mieszkańców, - sesja fotograficzna, - układanie opowiadania na podstawie obserwacji bezpośredniej.

Ewaluacja projektu dla klas młodszych obejmie:

- 1) Prezentację wytworów dziecięcych /prace plastyczno-techniczne, teksty literackie itd./.
- 2) Samoocenę i ocenę /co się udało zrobić, z czym były największe trudności, co sprawiło nam najwięcej satysfakcji, jak się układała praca w grupie itp./.
- 3) Wypełnienie przez zespół arkusza ewaluacyjnego, podsumowującego zdobytą wiedzę o regionie.

Klasy IV - VI

Zagadnienie programowe	Treści	Sposób realizacji
1. Historia mojej „małej ojczyzny”	Pochodzenie nazw własnych w naszej miejscowości	- sporządzenie słownika popularnych nazw miejscowych, - sporządzenie słownika nazw regionalnych, - mapa Polski z zaznaczeniem naszego regionu, gminy i miejscowości.

	Symbole narodowe, woj. Świętokrzyskiego i gminy Brody	- wykonanie symboli, - opis symboli, - artykuł nt. powstania symboli.
	Wydarzenia historyczne i miejsca je upamiętniające	- gazetka ścienna ze zdjęciami lub rysunkami pomników, - mapa pomników, - wiadomości nt. wydarzeń historycznych.
2. Walory turystyczne	Walory przyrodnicze gminy Brody	- wycieczka do rezerwatów przyrody: „Skałki” w Krynkach, Adamowie i „Rosochacza” w Lubieni, - mini przewodnik po rezerwatach, - legendy związane z rezerwatami przyrody.
	Zabytki Brodów i okolic	- plan usytuowania przydrożnych kapliczek, krzyży i obelisków, - kościół w Krynkach i jego historia, - najstarsze groby na parafialnym cmentarzu, - plan usytuowania miejsc związanych. ze S. Staszicem oraz informacje o postaci.
3. Jestem członkiem tej społeczności	Korzystanie z informacji prasowych	- poszukiwanie inf. nt. gminy Brody w „Gazecie Starachowickiej,” - j.w. - „Tygodnik Starachowicki”, - program wycieczki po gminie Brody.

Ewaluacja

Praca klas IV –VI zakończy się wystawą plastyczną i fotograficzną, a podczas spotkania na sali gimnastycznej uczniowie zaprezentują także zdobytą wiedzę nt. naszej „małej ojczyzny” w postaci quizu.

Po podsumowaniu prac wszystkich grup zadaniowych najstarsza klasa wykona ze wszystkich zgromadzonych podczas realizacji projektu materiałów album zatytułowany: „**Brody dawniej i dziś**”.

Załączniki:

- 1) Instrukcja ćwiczeniowa dla klas I - III
- 2) Instrukcja ćwiczeniowa dla klasy IV
- 3) Instrukcja ćwiczeniowa dla klasy V
- 4) Instrukcja ćwiczeniowa dla klasy VI
- 5) Arkusz ewaluacyjny
- 6) Quiz „ Moja „mała ojczyzna” /zadania/

Bibliografia:

- 1) Buczkowa B., Edukacja regionalna, „Nowa Szkoła” 2000, nr 3, s. 28-31.
- 2) Cieniek E., Edukacja regionalna – moda czy konieczność?, „Język Polski w Szkole Podstawowej dla klas IV – VI” 1997/98, nr 5, s. 82-91.
- 3) Dziedzictwo kulturowe w regionie. Założenia programowe, MEN, Warszawa 1995.
- 4) Edukacja regionalna. Zestawienie bibliograficzne wybranych artykułów z czasopism, „Poradnik Bibliotekarza” 1997, nr 10, s. 18-19 i 27.
- 5) „Mała Ojczyzna – Świętokrzyskie” pod red. Grażyny Okły, Zakład Wydawniczy SFS, Kielce 2002.

Autorzy projektu:

mgr Joanna Barańska
mgr Katarzyna Krzeszowska
mgr Dorota Marguła

Projekt
Edukacji Regionalnej
„Brody – tu mieszkam, tu żyję”

INSTRUKCJA ĆWICZENIOWA
Nauczanie zintegrowane

Zagadnienia	Klasa	Tematyka zajęć	Termin	Sposób realizacji
Historia mojej miejscowości	I	Legendy o naszej miejscowości	20.05.2006 r	- słuchanie legend o naszej miejscowości - historia obrazkowa
	II	Najstarsi mieszkańcy i najczęściej spotykane nazwiska	20.05.2006 r	- wykonanie plakatu ew. kartogramu,
	III	Brody dziś	20.05.2006 r	- obserwacje bezpośrednie – spacer, - obraz życia mieszkańców, - sesja fotograficzna, - układanie opowiadania na podst. obserwacji bezpośredniej

Projekt Edukacji Regionalnej
INSTRUKCJA ĆWICZENIOWA
KLASA IV

GRUPA ZADANIOWA	ZADANIE	TERMIN	OPIEKUN	ŹRÓDŁA INFORMACJI
	Wykonanie symboli: - gminy Brody, - powiatu starachowickiego, - województwa świętokrzyskiego			Przewodniki, prasa lokalna i wojewódzka, mapy
	Wykonanie planu usytuowania przydrożnych kapliczek i krzyży			Wycieczki, wywiady ,szkic usytuowania
	Utworzenie słownika popularnych nazw lokalnych w naszej miejscowości			Wywiad, sporządzenie słownika
	Sesja zdjęciowa podczas wycieczki do rezerwatów przyrody			Wycieczka, zdjęcia
	Pomniki upamiętniające najważniejsze wydarzenia historyczne w naszej miejscowości			Wycieczka, zdjęcia, gazetka ścienna
	Nasza gmina w publikacjach prasy lokalnej – „Gazeta Starachowicka”			Biblioteka szkolna, gromadzenie wycinków prasowych

PRACA KOŃCOWA: 1) Słownik popularnych nazw naszej miejscowości   3) Galeria symboli
2) Plan usytuowania krzyży i kapliczek

Projekt Edukacji Regionalnej
INSTRUKCJA ĆWICZENIOWA
KLASA V

GRUPA ZADANIOWA		ZADANIE	OPIEKUN	TERMIN	ŹRÓDŁA/INFORMACJA/
I		Najstarsze groby na naszym parafialnym cmentarzu – sesja zdjęciowa z opisem			Wycieczka na miejscowy cmentarz
		Słownik regionalnych nazw własnych			Wywiad, księgozbiór podręczny, sporządzenie słownika
		Nasza gmina w publikacjach „Tygodnika Starachowickiego”			Biblioteka szkolna, gromadzenie wycinków prasowych
II		Mini przewodnik po pomnikach przyrody			Internet, przewodniki
		Nasz Kościół Parafialny i zabytkowa dzwonnica oraz ich historia /sesja fotograficzna/			Wycieczka, wywiad z proboszczem parafii Krynki
		Opis symboli naszej „Małej Ojczyzny”			Analiza i opis symboli, korzystanie z różnych źródeł informacji
		Mapa pomników upamiętniających wydarzenia historyczne w naszej okolicy			Wycieczki, wywiady z mieszkańcami naszej miejscowości
PRACA KOŃCOWA:		1) Słownik regionalnych nazw własnych 2) Mapa pomników		3) Materiał zdjęciowy dot. historii kościoła	

Projekt Edukacji Regionalnej

INSTRUKCJA ĆWICZENIOWA KLASA VI

GRUPA ZADANIOWA		ZADANIE	OPIEKUN	TERMIN	ŹRÓDŁA INFORMACJI
I		Polska – region – gmina - moja miejscowość /mapa/			<ul style="list-style-type: none"> - atlasy - mapa topograficzna gminy
		Artykuł na temat powstania symboli			<ul style="list-style-type: none"> - „Mała Ojczyzna -
		Wydarzenia historyczne w naszym regionie – szkic historyczny			<ul style="list-style-type: none"> - publikacje historyczne, - wywiady z mieszkańcami
II		„Skalki”, „Rosochacz”, Adamów w legendach			<ul style="list-style-type: none"> - „Legendy powiatu starachowickiego” - przewodniki turystyczne
		Śladami Stanisława Staszica - nota biograficzna i plan usytuowania zabytków			<ul style="list-style-type: none"> - opracowania historyczne - „Mała Ojczyzna Świętokrzyskie” pod red. Grażyny Okły
		„To warto zobaczyć!” – plan wycieczki rowerowej po naszej gminie			<ul style="list-style-type: none"> - mapy topograficzne gminy - przewodniki - foldery promujące gminę - strona internetowa
PRACA KOŃCOWA:		3) Zbiór legend 4) Plan usytuowania „śladów Staszica” 5) Propozycja wycieczki rowerowej			

Ankieta ewaluacyjna

1. Czy uważasz, że zadania o poruszanej tematyce są potrzebne?

Tak

Nie wiem

Nie

2. W jakim stopniu taka forma pracy Cię zainteresowała?

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

3. Jak oceniasz swoje zaangażowanie w pracę?

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

4. Co przyniósł ci Twój udział w realizacji zadań?

- Pozwolił lepiej poznać miejscowość, gminę w której mieszkam.
- Wzbogacił moją wiedzę na temat wydarzeń historycznych związanych z moją miejscowością
- Przybliżył sylwetki wybitnych postaci związanych z miejscem mojego zamieszkania
- Zachęcił do poznania miejsc atrakcyjnych turystycznie
- Uświadomił konieczność ochrony przyrody
- Zachęcił do częstszego sięgania po naukowe książki, opracowania
- Dał lepsze szanse na „zgranie się klasy”
- Poczułem/am się bardziej związana z miejscowością, w której mieszkam

5. Co Ci się najbardziej podobało podczas realizacji zadań?

.....

.....

.....

6. Co chciałbyś zmienić lub czego Ci brakowało podczas realizacji zadań?

.....

.....

.....

7. Czy chciałbyś uczestniczyć w przyszłości w podobnej formie pracy?

Tak

Nie wiem

Nie

Quiz wiedzy

„Moja mała Ojczyzna”

Klasy I-III

1. Odpowiedzi na pytania z zestawu konkursowego.
2. Rozpoznawanie miejsc, obiektów na podstawie zdjęć.
3. Wskazywanie bohaterów legend.
4. Kojarzenie nazwisk osób żyjących współcześnie z instytucjami na terenie gminy.
5. Układanka wyrazowa dotycząca najbliższej okolicy.

Klasy IV-VI.

1. Odpowiedzi na pytania z zestawu konkursowego.
2. Scenki pantomimiczne z wybranych legend odgadywane przez uczniów danej klasy.
3. Rozpoznawanie nazw rezerwatów przyrody na podstawie zdjęć.
4. Wskazywanie na karcie wyboru nazw miejsc, obiektów, postaci związanych z najbliższą okolicą.
5. Rozwiązywanie krzyżówki z hasłem.